

Hogeschool PXL

RAPPORT KWALITEITSTOETS 2

professionele Bachelor in de pop- en rockmuziek

12 en 13 november 2019

INLEIDING

Dit rapport geeft de beschouwingen, oordelen en aanbevelingen weer van de kwaliteitstoets 2 van de opleiding pop- en rockmuziek (180 SP | EQF 6) van Hogeschool PXL. Deze kwaliteitstoets is erop gericht de opleiding te ondersteunen bij de kwaliteitsborging en -verbetering en kadert in het ruimere instellingsbreed kwaliteitszorgbeleid van de hogeschool.

De opleiding pop- en rockmuziek, met afstudeerrichtingen Muziek, Muziektechniek en Muziekmanagement, die ressorteert onder het departement Music werd op 12 en 13 november 2019 bezocht door een team van onafhankelijke experts. De commissie werd als volgt samengesteld;

- Wim Hoste; audit- en onderwijsdeskundige – voorzitter
- Ioan Kaes; werkvelddeskundige – lid
- Dick Rijken; werkvelddeskundige – lid
- Neil Akenzua; student – lid

Dieter Cortvriendt, beleidsadviseur kwaliteitszorg van VLUHR KZ was secretaris van de commissie.

De commissie legde naast het door de instelling bepaalde kwaliteitskenmerk 8 'gerealiseerd eindniveau' en het door de opleiding gekozen kwaliteitskenmerk 4 'curriculum' de focus op kwaliteitskenmerken 3 'evaluatiesysteem' en 5 'krachtige leeromgeving'.

Dit rapport bestaat uit 3 delen: algemene beschouwingen over de opleiding, de oordelen per kwaliteitskenmerk (KK) en een lijst van aanbevelingen.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

De Bachelor pop- en rockmuziek heeft zich goed voorbereid op de kwaliteitstoets 2 en stelde de commissie de nodige informatie ter beschikking zodat deze zich adequaat kon voorbereiden op het bezoek. De commissie bestudeerde tevens voor het bezoek een tiental bachelorproeven en stageverslagen. Bij de start van het bezoek gaf de opleiding een toelichting en een demonstratie die gesmaakt werden. De commissie heeft tijdens het bezoek open gesprekken gevoerd met verschillende geledingen: opleidingsmanagement, studenten (junior-collega's), lectoren, alumni en werkveldvertegenwoordigers. Deze gesprekken vormden een goede en noodzakelijke aanvulling op het bestudeerde materiaal en stelden de commissie in staat om een uitspraak te doen over de geselecteerde kwaliteitskenmerken: KK 3, KK 4, KK 5 en KK 8 en over de onderwijskwaliteit van de Bachelor in de pop- en rockmuziek van Hogeschool PXL.

De opleiding pop- en rockmuziek is een unieke opleiding in Vlaanderen die talenten laat groeien tot artistieke persoonlijkheden die beantwoorden aan de verwachtingen van de muzieksector. De commissie stelt vast dat de opleiding de laatste jaren grote stappen heeft gezet; onder andere inzake het evaluatiegebeuren, het realiseren van onderzoekscompetenties en de uitbouw van een (internationaal) netwerk. De opleiding houdt de vinger aan de pols en weet wat er leeft in de muzieksector. De commissie meent wel dat het opleidingsmanagement op zoek moet gaan naar een (internationale) *sparring partner* die de opleiding een kritische spiegel kan voorhouden.

Het evaluatiesysteem is uitvoerig opgezet en goed gedocumenteerd en gedragen door lectoren en studenten. Er is een mix van evaluatievormen die in de regel een duidelijke link heeft met het curriculum (opbouw, inhoud en vorm). Het evaluatiesysteem, zo constateert de commissie, is meer en meer teamwork geworden en wordt gekenmerkt door vele feedbackmomenten. De studenten ervaren

de evaluaties als fair. Het evaluatiesysteem richt zich, aldus de commissie, duidelijk op de voortgang van de studenten en vormt een inherent deel van het leerproces.

De commissie stelt vast dat het curriculum een goede opbouw heeft en nauw aansluit bij het competentieprofiel. Het curriculum kent een grote samenhang. Studenten kunnen hun profiel verbreden of verdiepen en individueel inkleuren. Er is een adequate afstemming van het curriculum met de PXL-leerlijnen (ondernemend, onderzoekend en internationaal en intercultureel handelen) en de X-factor. De leerinhouden laten de studenten toe om stapsgewijs een artistieke persoonlijkheid te ontwikkelen. De studenten hebben afdoende mogelijkheden om (zij het doorgaans korte) buitenlandse ervaringen op te doen. De commissie vraagt de opleiding echter om de studenten nog meer te prikkelen en uit hun comfortzone te halen, dit door ze bijvoorbeeld aan te sporen om een langere buitenlandse ervaring op te doen of ze nog meer te confronteren met de veranderende rol van kunst en de kunstenaar in de maatschappij. Dit soort macroprocessen verdienen een debat, dat ook binnen de opleiding gevoerd moet worden.

Het onderwijsconcept is opgebouwd rond authentiek, persoonlijk en artistiek onderwijs binnen een bepaald domein (muziek, muziektechniek en muziekmanagement) geflankeerd door interdisciplinair samenwerken. Dit krijgt tegen het einde van het traject concreet invulling door *real-life* projecten. Er zijn veel één-op-één momenten en deze persoonlijke benadering stimuleert het leerproces.

Het lectorenkorps is gedreven en begeistert, levert maatwerk en vormt een integraal deel van de leeromgeving, wat eigen is aan artistiek onderwijs. De opleiding kan beroep doen op een groot en kwalitatief (internationaal) netwerk van professionals.

De opleiding kent een uitstekende infrastructuur. De studenten kunnen hierin hun verantwoordelijkheid nemen en staan mee in voor de beleving op de campus. Zij voelen zich hier thuis en zijn trots op de opleiding.

De ingekeken stageverslagen en bachelorproeven voldoen aan de vereisten. De bachelorproeven zijn van goede kwaliteit en illustreren de verworven onderzoekscompetenties. De stageverslagen zijn variabel qua kwaliteit en geven niet altijd een goed beeld van het werk dat de studenten verricht hebben gedurende hun stage.

De afgestudeerde muzikanten, muziektechnici en muziekmanagers zijn interdisciplinair gevormd maar beschikken over een grote disciplinaire expertise. De opleiding levert afgestudeerden af die hun vak kennen en kunnen en een uitstekende reputatie hebben. Velen van de afgestudeerden hebben het laatste decennium de muzieksector in Vlaanderen en daarbuiten mee richting gegeven.

ORDELEN PER KWALITEITSKENMERK

KK3 Evaluatiesysteem

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 3 'evaluatiesysteem' behaalt

De opleiding heeft een uitvoerig en gedocumenteerd evaluatiesysteem. Er is een grote variatie aan evaluatievormen die in de regel passen bij de opbouw, vorm en inhoud van het curriculum. Sommige evaluatievormen vinden wel minder aansluiting bij de eigenheid van de opleiding, zoals presentaties of papers, waarvan het niet altijd duidelijk is dat de studenten hieromtrent reeds voldoende competenties hebben verworven.

De evaluaties mikken duidelijk op de voortgang van de studenten, dit mede door de vele feedbackmomenten. De feedback richt zich zowel naar het product als het proces, is zowel formeel als informeel en wordt als een dialoog tussen student en lector opgevat. De commissie stelde gedurende

het bezoek vast dat de vele feedback de te realiseren competenties beoogt en motiverend werkt voor de persoonlijke en artistieke ontwikkeling van de studenten.

De evaluaties zijn adequaat georganiseerd en verlopen transparant. De studenten weten wat er van hen verwacht wordt gedurende de evaluaties. De summatieve evaluaties zijn in lijn met de formatieve evaluaties en er is een grote coherentie tussen de feedback die de studenten tussentijds krijgen en de eindbeoordelingen. De evaluaties zijn valide en betrouwbaar, mede door de gehanteerde criteria die door alle betrokkenen gekend zijn. Bovendien is het evaluatiegebeuren ook echt teamwork geworden, wat de commissie toejuicht. Het betrekken van externen bij de evaluaties, zoals nu al in het kader van de stages gebeurt, kan echter nog verder uitgebouwd worden. En hoewel artistiek onderwijs altijd (inter)subjectief is, geven de studenten te kennen dat ze de quoterings als billijk ervaren.

De commissie besluit dat het vigerende evaluatiesysteem de opleiding in staat stelt om het gerealiseerd eindniveau te evalueren. De commissie vraagt de opleiding wel om na te gaan of de evaluatievormen nog meer afgestemd kunnen worden op de eigenheid van de opleiding. Artistiek onderwijs laat zich immers niet makkelijk conformeren aan het instellingsbreed beleid ter zake. De opleiding krijgt de raad daarin doordachte keuzes te maken.

KK4 Curriculum

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 4 'curriculum' behaalt.

Het curriculum vertoont een grote horizontale en verticale samenhang. Het curriculum, zo stelt de commissie, is een coherente en doordachte concretisering van het competentieprofiel en stelt de studenten in staat de beoogde competenties te realiseren. Alle betrokkenen identificeren zich met het curriculum.

De studenten doorlopen een strak geredigeerd curriculum dat zorgt voor een goede spreiding van de studielast maar, dat op papier, weinig ruimte laat voor keuze. Hier wordt door de opleiding op ingespeeld door in verschillende opleidingsonderdelen individuele noden en wensen te capteren. De opleidingsonderdelen zijn structureel sterk aan mekaar gelieerd, maar inhoudelijk is er voldoende vrijheid om in te spelen op actuele tendensen zoals de toenemende vraag naar *multi-functionals* en de veranderende rol van kunst en de kunstenaar in de brede educatieve sector. Dat vraagt echter wél systematisch en structureel overleg tussen de verschillende lesgevers teneinde de cohesie van het curriculum niet in het gedrang te brengen.

De inhouden situeren zich op het vooropgestelde niveau, zijn afdoende actueel en uitdagend, en soms geïnspireerd op het onderzoek dat door de lectoren verricht wordt. De commissie vindt wel dat de lectoren hun (onderzoeks)expertise nog meer kunnen uitdragen, zowel intern als extern.

De instellingsbrede leerlijnen, ondernemend, onderzoekend en internationaal en intercultureel handelen, zijn ingebed in het curriculum. De opleiding heeft duidelijk ingezet op de leerlijn onderzoekend handelen, wat zich vertaalt in de kwaliteit van de bachelorproeven. Inzake ondernemend handelen en zeker wat betreft internationaal handelen is er nog ruimte voor progressie.

Doorheen het gehele curriculum is er aandacht voor de internationale context, dit door middel van kortere internationale ervaringen, maar de mogelijkheden om internationale en interculturele competenties te verwerven bij, of in samenwerking met buitenlandse partners, zijn al bij al beperkt. De commissie vraagt dan ook aan de opleiding om nog meer over de grenzen te kijken, in dit kader een benchmark op te zetten met soortgelijke opleidingen, en meer *partnerships* met buitenlandse instellingen aan te gaan. Het unieke profiel van de opleiding mag hierbij geen obstakel zijn, mede omdat de muzieksector ook steeds meer en meer een internationaal gebeuren is.

KK5 Krachtige leeromgeving

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 5 'krachtige leeromgeving' behaalt.

De opleiding, zo stelt de commissie, wordt gekenmerkt door een krachtige leeromgeving. Dit blijkt onder meer uit de goede doorstroomcijfers en het beperkt aantal struikelvakken. Indien de studenten toch vertraging oplopen, komt dit mede door de hoge ambities die ze zichzelf opleggen. De opleiding, zo meent de commissie, heeft hier ook een verantwoordelijkheid in.

Er is een goed evenwicht tussen theorie en praktijk en een mooie waaier van leervormen. De vele authentieke leeractiviteiten, mede door inbreng van professionals uit de muzieksector, en de stage vormen voor de studenten de kern van de opleiding. Ook dienen de studenten in kleine groepjes projecten uit te voeren, wat het interdisciplinaire samenwerken stimuleert.

De leermiddelen zijn kwaliteitsvol en gevarieerd; en ook hier wordt ingespeeld op individuele noden en wensen. Deze persoonlijke benadering stimuleert het leerproces. De commissie adviseert wel om doordachter om te gaan met het aanbieden van de leermiddelen en in functie van de aanwezige (onderzoeks)expertise zelf leermiddelen te creëren.

Het lectorenkorps is erg gedreven en vormt een integraal deel de leeromgeving, wat eigen is aan artistiek onderwijs. Tevens kan de opleiding beroep doen op een groot en kwalitatief netwerk van professionals. De campus is een uitdagende omgeving die creativiteit stimuleert en waar lectoren en studenten samen de opleiding inrichten.

De commissie besluit dat de opleiding beschikt over een krachtige leeromgeving die het beste uit de studenten haalt. Ze wil de opleiding - die de vinger aan de pols houdt wat de studenten hun wensen en noden betreft - wel aansporen om de studenten systematischer te bevragen inzake bijvoorbeeld de tevredenheid over de verschillende aspecten van het onderwijsgebeuren.

KK8 Gerealiseerd eindniveau

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 8 'gerealiseerd eindniveau' behaalt.

De commissie heeft een selectie van bachelorproeven en stageverslagen bestudeerd. De bachelorproeven vertrekken vanuit een artistiek/praktisch vraagstuk en voldoen aan de door de opleiding vooropgestelde eisen. De commissie acht de onderwerpen goed gekozen en de taken die de studenten in het kader van hun eindwerken moeten uitvoeren als waardevol en exploratief en in lijn met de beoogde competenties.

De bachelorproeven zijn van goede kwaliteit. Ze illustreren dat de studenten de onderzoekscompetenties realiseren, zoals de link tussen theorie en praktijk, een duidelijke onderzoeksvraag en een verzorgde bronvermelding. Als punt van aandacht wil de commissie de opleiding aansporen om de 'kritische insteek' in de bachelorproeven te stimuleren, nu zijn vele bachelorproeven nog eerder descriptief.

De stageverslagen zijn variabel qua kwaliteit (zowel op vlak van inhoud als op vlak van taakgebruik) en reflecteren niet altijd het werk dat de studenten hebben verricht. Bovendien moet er overwogen worden om ook al in het tweede trajectjaar de studenten een korte stage te laten lopen. Meer algemeen suggereert de commissie om de studenten al van dag één te confronteren met de beroepspraktijk.

De ondersteuning in het kader van de eindwerken (bachelorproeven en stage) is goed opgezet. Zo bestaat er een bachelorproefmap (per afstudeerrichting) en zijn er opstartsessies voorzien. Tussentijds zijn er vele feedbackmomenten die de reflectie over het persoonlijke artistieke werk stimuleren.

De opleiding levert afgestudeerden af die erg gewild zijn in de muzieksector. De afgestudeerden tonen maturiteit en zijn ondernemende en creatieve professionals. De werkveldvertegenwoordigers lieten duidelijk verstaan dat ze de expertise van de afgestudeerden waarderen en dat ze meteen inzetbaar zijn. Ze signaleerden echter - net zoals de afgestudeerden - dat sommige van de afgestudeerden worstelen met de onzekerheid die de muzieksector eigen is. De opleiding, zo meent de commissie, kan nog meer focus leggen op het ontwerpen en herontwerpen van de eigen beroepspraktijk, inclusief psychologische en zakelijke aspecten.

AANBEVELINGEN

- De opleiding moet op zoek gaan naar een *sparing partner* die de opleiding een kritische spiegel kan voorhouden.
- De opleiding dient de studenten meer uit hun comfortzone te halen.
- De opleiding dient te onderzoeken of de evaluatievormen nog meer afgestemd kunnen worden op de eigenheid van de opleiding.
- De opleiding dient externen meer te betrekken bij de evaluaties.
- De opleiding moet meer durven in te spelen op actuele tendensen zoals de toenemende vraag naar *multi-functionals* en de veranderende rol van kunst en de kunstenaar in de brede educatieve sector.
- De opleiding dient een grotere kruisbestuiving te bewerkstelligen tussen het onderzoek dat de lectoren verrichten en het curriculum.
- De opleiding dient de aanwezige onderzoeksexpertises meer uit te dragen.
- De opleiding moet op zoek gaan naar meer *partnerships* met buitenlandse instellingen om de leerlijn internationaal handelen te versterken.
- De opleiding dient de studenten tegen zichzelf te beschermen indien ze in het kader van hun scriptie de ambities voor zichzelf te hoog leggen.
- De opleiding moet onderzoeken of het opportuun is om vanuit de aanwezige (onderzoeks)expertises eigen leermiddelen te ontwikkelen.
- De opleiding dient systematischer de tevredenheid van de studenten te bevragen.
- De opleiding moet de 'kritische insteek' in de bachelorproeven stimuleren.
- De opleiding dient de kwaliteit van de stageverslagen intensiever te bewaken zodat ze het werk dat de studenten uitvoeren in het kader van hun stage beter reflecteren.
- De opleiding dient te overwegen om ook in het tweede trajectjaar de studenten al een korte stage te laten lopen en de studenten van dag één te confronteren met de beroepspraktijk.
- De opleiding dient de afgestudeerden beter voor te bereiden op de onzekerheid die eigen is aan de muzieksector, met nadruk op psychologische en de zakelijke aspecten.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Wim Hoste (voorzitter)

Coördinator International Training Centre Universiteit Gent

Ioan Kaes (werkvelddeskundige)

Adviseur PlayRight+

Dick Rijken (werkvelddeskundige)

Director STEIM Amsterdam

Neil Akenzua (student)

Student Trajectschijf 3 Master in de muziek HoGent